

ΣΕΒ: Η σημασία των συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου για την Ελλάδα

21/Mai/2019 16:43

"Τικερδίζει τελικά η Ελλάδα από την εταιρική της σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και πως μπορεί να διεκδικήσει ακόμη περισσότερα οφέλη για την απασχόληση και την εγχώρια παραγωγή;". Σε αυτό το εύλογο ερώτημα που τίθεται ενόψει των ευρωεκλογών επιχειρεί να δώσει απαντήσεις ο ΣΕΒ, στο special report του με τίτλο: "Ευρωεκλογές & εξαγωγές: η σημασία των συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου για την Ελλάδα σε συνθήκες διεθνούς εμπορικού πολέμου".

Ειδικότερα, οι αναλυτές του ΣΕΒ αναφέρουν:

"Στο πεδίο του διεθνούς εμπορίου και των εξαγωγών, η μεν Ευρωπαϊκή Ένωση έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα διαχείρισης των εμπορικών σχέσεων με τρίτες χώρες μέσω εμπορικών συμφωνιών, η δε Ελλάδα εμφανίζει διαχρονικά ένα επίμονο εμπορικό έλλειμμα. Όμως, από το 2000 έως σήμερα, η χώρα έχει αυξήσει σημαντικά τις εξαγωγές της προς τρίτες χώρες, σε σύγκριση με τις εξαγωγές προς κράτη-μέλη της Ε.Ε., χάρη (και) σε αυτές τις συμφωνίες. Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος στον κόσμο σε προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ εκπροσωπείται ενιαία και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ). Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στην τρέχουσα οικονομική και γεωπολιτική συγκυρία, μια περίοδο έντονης αμφισβήτησης των ανοικτών και παγκοσμιοποιημένων παραγωγικών αλυσίδων.

Η νέα εμπορική πολιτική των ΗΠΑ, ο κρατικός παρεμβατισμός της Κίνας, και ο ανερχόμενος επενδυτικός ανταγωνισμός από την Αφρική, δημιουργούν ασύμμετρες ανταγωνιστικές πιέσεις. Η αποτελεσματική λειτουργία των ευρωπαϊκών θεσμών είναι κρίσιμη για την ελληνική οικονομία, καθώς κανένα από τα κράτη-μέλη της Ε.Ε., και πόσο μάλλον η Ελλάδα, δεν είναι αρκετά μεγάλο ώστε να διεκδικήσει μεμονωμένα τα εθνικά του συμφέροντα στις διεθνείς αγορές. Οι διεθνείς εμπορικές συμφωνίες που διαπραγματεύεται, διαχειρίζεται, και συνάπτει η ΕΕ μπορούν να θωρακίσουν την ελληνική βιομηχανία απέναντι σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και να διασφαλίσουν φιλικούς εμπορικούς κανόνες, άρση διοικητικών και δασμολογικών εμποδίων, κατοχύρωση εμπορικών σημάτων, κλπ. Αρκεί να συμμετέχουμε ενεργά, και με τεκμηριωμένες θέσεις, στα αρμόδια όργανα της ΕΕ.

Οι πολιτικές της Ε.Ε. στο διεθνές εμπόριο συνέβαλαν στη θεαματική ανάπτυξη τις τελευταίες δεκαετίες όπου η αξία των αγαθών από €3,5 τρισ. το 1990, έφτασε τα €17,5 τρισ. το 2017. Εντός

της Ε.Ε., το διεθνές εμπόριο λειτούργησε ενισχυτικά ως προς την καινοτομία, την παραγωγική μεγέθυνση των μικρότερων επιχειρήσεων, τη βελτίωση των προϊόντων και των υπηρεσιών, τις επιλογές των καταναλωτών αλλά και τη δημιουργία πιο σταθερών θέσεων εργασίας στις εξαγωγικές χώρες. Συνολικά, το διεθνές εμπόριο της Ε.Ε. δημιουργεί προστιθέμενη αξία €2,3 τρισ. ενώ υποστηρίζει 36εκ. θέσεις εργασίας, μια αύξηση άνω του 65% την περίοδο 2000 - 2017. 456.000 εξ αυτών, το 11% του συνόλου, είναι στην Ελλάδα. Σε επίπεδο αμοιβών, στην ΕΕ, οι θέσεις εργασίας που συνδέονται με τις εξαγωγές αμείβονται κατά μέσο όρο 12% καλύτερα από τις αντίστοιχες που δεν συνδέονται.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μείωση του ρυθμού επέκτασης του διεθνούς εμπορίου. Από το 2012, ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης έχει πέσει στο 3.6%, περίπου στο μισό της προηγούμενης εικοσαετίας. Παράλληλα, η παγκόσμια παραγωγή που εξάγεται, έχει συρρικνωθεί από 28,1% το 2007 σε 22,5% το 2017. Καθώς η παγκόσμια οικονομική κρίση κλόνισε το μοντέλο των παγκόσμιων εφοδιαστικών αλυσίδων και το άνοιγμα των διεθνών αγορών, σημαντικό ρόλο στην επιβράδυνση φαίνεται να έχουν οι πολιτικές εμπορικού προστατευτισμού και η ανερχόμενη δημοφιλία λαϊκίστικων προσεγγίσεων ενάντια στην ανάπτυξη των διεθνών εμπορικών σχέσεων.

Την περίοδο 2009-2016 στις 60 μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, καταγράφηκαν περισσότερες από 7.000 ρυθμίσεις προστατευτισμού, με συνολικούς δασμούς €400δισ. Η αλλαγή της διεθνούς εμπορικής πολιτικής των ΗΠΑ ήταν καθοριστικής σημασίας καθώς συνέδεσε τον εμπορικό προστατευτισμό με (προσδοκώμενη) εσωτερική ευημερία και οικονομική ισχύ. Η νέα εμπορική πολιτική των ΗΠΑ εστιάζει μεν στην αναδιάταξη των σχέσεων με την Κίνα, όμως έχει, ήδη, αρνητικές επιδράσεις για την Ε.Ε. Τα πρώτα θύματα από δασμούς και περιορισμούς διακίνησης είναι αδύναμες οικονομίες όπως η Ελλάδα. Επιπλέον πρόβλημα εντοπίζεται σε ένα ενδεχόμενο άτακτο Brexit καθώς οι ευρωπαϊκές εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο αγγίζουν το 3% του ΑΕΠ της Ε.Ε. Για τις ελληνικές εξαγωγές (περίπου €1δισ. το χρόνο), οι έμμεσες επιπτώσεις δεν θα είναι αμελητέες.

Οι προστατευτικές πολιτικές προτάσσουν την αναδιάταξη των διεθνών εμπορικών αλυσίδων. Είναι όμως λάθος λύση σε ένα πρόβλημα που έχει σαν αφετηρία την απουσία βούλησης για ταχύτερη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της επενδυτικής ανταγωνιστικότητας της κάθε χώρας. Σε αυτό το περιβάλλον έντονων εμπορικών ανατροπών, οι 30 Συμφωνίες Ελεύθερου Εμπορίου (ΣΕΕ) που υπέγραψε η Ε.Ε. την περίοδο 2000-2017 έχουν καθοριστική συνεισφορά στην ελληνική εξαγωγική προσπάθεια. Μάλιστα, συνεισφέρουν πολλαπλάσια αποτελέσματα σε σχέση με το μέσο όρο της Ε.Ε.

Ενδεικτικά:

- €4,3 δισ. η συνολική συνεισφορά των ΣΕΕ στις ελληνικές εξαγωγές, παρότι η συμμετοχή της Ελλάδας στο διεθνές εμπόριο παραμένει καθηλωμένη στο 0,184% (0,14% χωρίς τα καύσιμα) για δεκαετίες.
- 24% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών κατευθύνεται πλέον προς τις χώρες με ΣΕΕ, έναντι

11% των εξαγωγών της υπόλοιπης Ε.Ε. Το 2000, η αναλογία του συνόλου των εξαγωγών εντός / εκτός της Ε.Ε. ήταν 62/38, εξελίχθηκε σε 55/45 το 2010, σε 44/56 το 2012, ενώ το 2017 στο 53/47.

- 163% η αύξηση των ελληνικών εξαγωγών προς χώρες με ΣΕΕ, έναντι 96% (μ.ο.) της Ε.Ε.
- 15 από 30 χώρες αποδεικνύονται πραγματικό "χρυσάφι" για τις ελληνικές εξαγωγές, με ανάπτυξη πολλαπλάσια της μέσης αύξησης των ελληνικών εξαγωγών συνολικά. Ενδεικτικά, Λίβανος (+3009% έναντι 110% στην Ε.Ε.), Παναμάς (+1323% έναντι -24%), Αίγυπτος (+1040% έναντι 211%), Ονδούρα (+573% έναντι 18%), Χιλή (+471% έναντι 197%), Μεξικό (+440% έναντι 165%), Τυνησία (+204% έναντι 51%), Αλγερία (+247% έναντι 79%), Νικαράγουα (+194% έναντι 47%), Ισραήλ (+120% έναντι 31%). Είναι εμφανές ότι μακρινοί προορισμοί μπορούν να αποτελέσουν στόχο για τα ελληνικά προϊόντα.
- €163,1 εκατ. το θετικό εμπορικό ισοζύγιο των ΣΕΕ, όταν το συνολικό εμπορικό ισοζύγιο της χώρας παραμένει αρνητικό για δεκαετίες. Η αύξηση των εξαγωγών ανέρχεται σε +163% με τις εισαγωγές στο +126%.
- Σε 17 από τις 30 χώρες το ισοζύγιο παραμένει θετικό, ενώ το εμπορικό έλλειμμα παραμένει σημαντικό σε χώρες με ισχυρή μεταποιητική βάση όπως Κορέα (-800%), Ελβετία (-330%), Νορβηγία (-244%), αλλά και σε χώρες με φθηνά αγροτικά προϊόντα και πρώτες ύλες (πχ Χιλή).
- Στο 88,2% η αξιοποίηση από την Ελλάδα των διευκολύνσεων που παρέχουν οι ΣΕΕ έναντι 77,8% στην Ε.Ε (δείκτης preference utilization rate - PUR).

Έχοντας ανάγκη ακόμα καλύτερων εξαγωγικών επιδόσεων, η Ελλάδα πρέπει να έχει πλέον μια πιο ενεργή συμμετοχή εντός της Ε.Ε. για την ταχύτερη ολοκλήρωση των, υπό διαπραγμάτευση, 15 νέων ΣΕΕ. Με συντηρητικές εκτιμήσεις, η ολοκλήρωση των υπό εξέλιξη συμφωνιών θα μπορούσε συμβάλει στην αύξηση του ΑΕΠ της Ε.Ε. κατά περισσότερο από 2%, λόγω εξαγωγών. Ανάλογη αύξηση στο ΑΕΠ αναμένεται και για την Ελλάδα μιας και αξιοποιεί τις ΣΕΕ σε μεγαλύτερο βαθμό από την ΕΕ. Η μεταβολή αυτή ισοδυναμεί στην προσθήκη μιας νέας χώρας του μεγέθους της Αυστρίας ή της Δανίας στην οικονομία της ΕΕ., καθώς και τη στήριξη περίπου 2 εκατ. θέσεων εργασίας.

Προτεινόμενες πολιτικές για καλύτερη αξιοποίηση των ΣΕΕ και ευνοϊκούς όρους για τις ελληνικές εξαγωγές περιλαμβάνουν:

- Εστίαση στην άρση μη δασμολογικών φραγμών και γραφειοκρατίας παράλληλα με άρση δασμών και περιορισμών όγκου.
- Δραστική βελτίωση της εικόνας των ελληνικών προϊόντων.
- Μείωση του country risk για να εξορθολογιστούν ταχύτερα οι όροι ασφάλισης και εξαγωγικών

ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ.

- Ενίσχυση των εξαγωγικών επιχειρήσεων για αντιστάθμιση ή/και έλλειψη αποτελεσματικών δικτύων διανομής, ή όπου το κόστος διανομής είναι υψηλό.
- Προγράμματα στρατηγικής πληροφόρησης και ενημέρωσης για τις δυνατότητες που δίνουν οι ΣΕΕ, ειδικά για τις ΜμΕ.
- Έγκαιρη ενημέρωση και συμβουλευτικές υπηρεσίες για τους πιθανούς κινδύνους και τις πρακτικές προσαπτάσις της εμπορικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Κάθε ΣΕΕ έχει διαφορετικές προβλέψεις για προϊόντα ΠΟΠ-ΠΓΕ-ΕΠΙΠ, εμπορικά σήματα, κατοχύρωση πνευματικής ιδιοκτησίας, κλπ.
- Δημόσιες ηλεκτρονικές πλατφόρμες (π.χ. ένα εμπλουτισμένο agora.gr) να αναρτούν συνεχώς χρηστικές πληροφορίες για τη διευκόλυνση των εξαγωγών σε χώρες με ΣΕΕ, δημιουργώντας έτσι ένα εύχρηστο εργαλείο για τους εξαγωγείς.

Έχοντας μεγάλο αριθμό προϊόντων ΠΟΠ-ΠΓΕ-ΕΠΙΠ, η έγκαιρη και ενεργή συμμετοχή της δημόσιας διοίκησης από την αρχή των διαπραγματεύσεων σε επίπεδο Ε.Ε., μπορεί να προστατεύσει επαρκώς τα εμπορικά συμφέροντα των Ελληνικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, οι Ελληνικές αρχές πρέπει να ασκήσουν πίεση στην Ε.Ε. για να παρθούν τα εξής μέτρα:

- Επικαιροποίηση των ΣΕΕ "πρώτης γενιάς" ώστε να συμπεριληφθούν όλα τα προϊόντα ΠΟΠ - ΠΓΕ.
- Υπογραφή νέων ΣΕΕ στις οποίες δεν θα γίνεται διαπραγμάτευση για κάθε προϊόν ΠΟΠ αλλά θα απαιτείται η αποδοχή ενός ευρύτερου του καταλόγου ΠΟΠ προϊόντων της ΕΕ".

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)